

SLOVENEK.

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke!“

Nar. pesem.

Oznanila.

Za navadno dvestopno vrsto se plačuje: 5 kr., ktera se enkrat, 8 kr., ktera se dvakrat, 10 kr., ktera se trikrat natiskuje; večje pis-menke plačujejo po prostoru. Za vsak list mora biti kolek (štampelj) za 30 kr.

Rokopisi sene vračajo.

V torek,
četrtrek in saboto

izhaja in velja:

Za celo leto . . 7 for. 50 kr.
„ pol leta . . 3 „ 70 „
„ četrt leta . . 2 „ — „
„ mesec . . — „ 70 „

Po pošti:

Za celo leto . . 9 for. 50 kr.
„ pol leta . . 4 „ 80 „
„ četrt leta . . 2 „ 50 „
„ mesec . . — „ 90 „

Št. 43.

V Celovcu v saboto 13. aprila 1867.

Tečaj III.

Vse za vero, cesarja in domovino!

A. D. Zagorski.

(Dalje.)

Ta izredni državni zbor imel je edino to nalogo, da bi kot posvetovalna skupščina od sept. manifesta deželnim zborom izročeno prevredbo Avstrije pospešil. Deželnim zborom bilo je na prosto voljo dano, naj volijo iz koga, kakor zistirana Schmerlingova postava, ali državnem zastopu velevali, ali pa iz cele zbornice poslance v izredni reichsrath. To, kakor tudi okoliščina, da januarski reichsrath ni imel naloge jednostavno le revizije ali poprave februarne ustave lotiti se, ampak „različne pravne menitve in zahteve posameznih kraljestev in dežel v skupnem — posvetovalnem — zboru obravnati“, bile so edine dragocenosti, ki so nam na tem izrednem državnem zboru od zlatega sept. manifesta še ostale. Iz tega vsakdo lahko sprevidi, da se je nam Slovanom s to novo podlago za porazumljenje „prosti pot“ sept. manifesta precej zabarikadil ali zgradil. Februarna ustava je, kakor je znano, 6 milijonom Nemcev nenaravno supremacijo čez 10 milijonov predlitavskih Slovanov kakor povsod v javnem življenju tako tudi v reichsrathu preskrbela in zagotovila. Ako bi se tudi vsled januarskega patenta to nekoliko na bolje obrnilo, da bi na podlagi njegove velike večina Slovanov vsaj malo večino poslancev svojih v januarski reichsrath spraviti mogla, bi vendar potem še naše svete pravice in tako rekoč vsa naša prihodnja sreča ali nesreča še od gosposke zbornice zavisela, — zbornice, ki je že večkrat pokazala, da je nam Slovanom ravno tako nasprotna in zoperna, ko nemški „liberalci“, a sept. manifest nič ne ve od kake zbornice gosposke pri poravnavi državopravnega vprašanja, tudi

ne ve nič od kakega posvetovalnega skupnega zbora, ampak manifest izročuje razmotanje ustavnih in narodnih zmešnjav edino le našim zakonitim zastopnikom, ki so, kakor nas je visoka vlada sama podučila, deželni zbori, ne pa kakova druga skupščina, v kateri nam bi se Bog ve kako hudo godilo. Naša pravica in dolžnost bi torej bila, ako bi se hotli strogo držati ces. manifesta, braniti se januarskega reichsratha in le za obravnavo na ustavnih deželnih zbora se potezati. (Saj se tudi njim velikašev in plemenitašev ne manjka.) Vendar se nismo mi Slovani — živo prepričani, da se rešenje državopravnega vprašanja dalje več odlagati ne more — dosti premišljali in obotavljali, ampak sklenili in obljubili smo, da smo zaradi velikih stisk in nevarnosti, v katerih se nesložna in razkopana monarhija naša nahaja, pripravi od sept. manifesta popustiti in svoje poslance v izredni državni zbor v skupno posveto-vanje in hitreje razmotanje zapletenih državopravnih razmer poslati. Kaj pa ljubeznjivi Nemci in nemškutarji naši? So li od veselja poskakovali, da so s svojim nasprotstvom toliko dosegli, da se je njim ali prav za prav njihovej opoziciji za ljubav na, od velike večine avstrijskih narodov zavrženo, februarno ustavo pri izdelanji jan. patenta skoro več ozira imelo, ko na sept. manifest, s katerim se še dan denes čez 20 milijonov Avstrijanov popolnoma slaga? Ali so se oni, ki jih gotovo srce boli, da je Avstrija tako dolgo razkopana in nesložna bila, presrečno radovali, da se bo vendar enkrat konec zmešnjavam in razprtijam, ki so že nam, njim in Avstriji v pogubo, napravil in to ne po naše, ne povse po njihovo, ampak v sredi — v zlatej skledi?? Je li njim, ki nas tako radi učé, kako nam mora volja presvetlega cesarja vselej sveta biti, ta volja sveta bila? So li se jej podvrgli in zvesto pokorni bili

ces. patentu, ki je bil njim gotovo bolj ugoden, ko nam?? Oj, od vsega tega ni bilo pri naših prijatlih miru in sprave nič zapaziti, marveč spoznavši, da niso še popolnoma vsega zadobili, kar so zahtevali, so hladnokrvno v starej opoziciji ostali ali jo še celo pomnožili. Tožili so, da so hotli vendar enkrat „was Ordentliches“ imeti, pa da so namesto tega le nekaj „Ausserordentliches“ dobili, s čimur ne morejo in nočejo nikakor zadovoljni biti. Reklo se jim je in razložilo, da to, kar oni „ordentlich“ imenujejo, je že zdavnej od velike večine avstrijskih narodov „als etwas Unordentliches“ zavrženo in tudi od njih samih že večkrat prav hudo napadano bilo; reklo se jim je, da se bode „was Ordentliches“ še le na izrednem državnem zboru napravilo; ali to vse je toliko zdalo pri nemških svojeglavcih ko bob ob steno. Oni so pri svoji trmi ostali, trdovratno se ces. patentu zoperstavljali in rekli, da jih izredni reichsrath nikdar videl ne bo.

(Dalje pride.)

Še enkrat Ljubljanska volitev.

V Ljubljani 10. aprila.

Obljubil sem Vam pisati še enkrat o ljubljanski volitvi in navesti natančno številke. Kako se je godilo pri tej volitvi, povedal je že „Slovenec“ na drugem mestu; ne bodem torej tukaj še enkrat ogreval ostudnih nasprotnih agitacij na drobno. Med tem stopil je skupaj deželni zbor in med drugimi potrjena je bila po predlogu deželnega odbora tudi volitev ljubljanska, čeravno so se pri njej godile napake, katerih pa vendar deželni odbor ni mogel spoznati za tolikanj nepostavne, da bi se zaradi njih vničila in zavrgla ta volitev. Protest proti tej volitvi opiral

germijo in dimijo še sicer nekteri, ali njihov pegaz je suho kljuse. Edini humorist in kum „laibaherčinega“ feuilletona še s svojim sirovim humorom razveseljuje ljubljansko nemško inteligencijo, vendar ima njegov humor velikokrat duh po zastarelem tirolskem siru!

Znanstvene knjige v pravem pomenu že v Ljubljani več let ni prišlo na svitlo, celo Nestor kranjskih nemških pisateljev, kateri je kot biograf in spisatelj finančno-političnih knjig bil izvrsten, je opesal. Je li tudi v starih svojih predsodih?

Pismari še tudi nekaj mlajših literatov, vendar tudi tukaj je vse kot v kraljestvu palečnjakov, kateri ljubijo polževe lušine za svoja prebivališča, — nezdatno in nezdatno, nič novega, sami posnetki iz bukev učenja, in, ako je literatura obraz dušne moči naroda, — tedaj je njeno nemško in nemškutarsko pleme na Kranjskem presneto malo ima.

Vendar ne morem tudi pohvaliti slovenskega slovstva v Ljubljani. Razun treh časnikov, katerih sodelavci pa večidel zunaj Ljubljane stanujejo, nam Ljubljana malo, premalo stori za slovensko slovstvo. Vendar potrebnih moči ne manjka. Kaj je temu krivo? Razcepljenost in nesložnost! Tukaj

Besednik.

Obrazi iz Ljubljane.

29. marca.

Telegraf ti je prinesel, dragi brate, novico, „da je Ljubljana izdana.“ Ne bodem ti danes popisoval ljubljanskih političnih nasprotnikov in brezznačajnikov, temuč hočem ti narisati slovstvarstvo Ljubljano. Ti se boš sarkastično nasmejal, ker kot učen mož in izveden v literaturi celega sveta malo porajtaš na literarni ljubljanski mravljinovec. Kakor v Ljubljani vladata dva duha, slovenski in nemški, tako tudi dvojna literatura. Vendar se ni ena ni druga še povzdignila čez primitivni stan. Ljubljanski nemški literati vse svoje moči potrošijo ali v feuiletonu „laibaherčinem“, ali v koresponden-cijah do „Triesterice“, „Klagenfurtarice“, „Tagesposte“ in nove „Preše“. Ker je duh njihov okužen z najgršimi strastmi, je tudi plod njegov nezdrav. Resnično političnih člankov, kateri bi razodevali politično izobraženost in umnost državniško, nisem še bral, — vse, kar ti dopisuni stori, je pig-

mejsko, osumničivo, ogerdivno, vsakdanji filisterski vtipi (Witze), pravi obraz njihovega srca in uma. Časnikarstvo nemško v Ljubljani se da, kakor veš, lahko na prste prešteti, ker ima edino oficijozno glasilo. Tukaj ni najti nikakoršne doslednosti, nikakoršne stanovitne politične barve, danes liberalno, jutri absolutično čvikanje; sodelavci so večidel vladini uradniki in pišejo po povelji in načrtu dunajskega „Press-bureaua“.

Strogo znanstvenega delovanja tudi zastonj iščeš v Ljubljani med nemškimi literati. Posnetki iz starih listin, kolikor jajec in piščet je ta ali oni grof dobil od svojih tlačanov, to ti je, brate! vse slovstveno delovanje kranjskega historičnega društva. Med tem cveté lepše kebroslavje. V Ljubljani sem našel posebno besnost (Manie) kebrovati. Že zgodaj vstanejo učenci te znanosti in se podajo v temne duplje, da le kakošnega novega kebra najdejo — in kakšno veselje, če se v „Museumszeitschrifti“ bere: „scarabaeus Šterkovcii“ ali „cochlea aquatilis Prdunkelii“ — za naše kebrologe.

Nekdaj še je v Ljubljani precej cvetelo nemško pesništvo, ali sedaj je, kar je mož iz Krautheima kopita pobral na mejo slovenske zemlje, tudi slednji pesnik zginil,

se je na to, da se je nekterim mestnjanom, ki so privikrat volili, vzela zdaj volilna pravica. Deželni odbor se vendar ni mogel ozirati na ta protest, ker po postavi res nimajo volilne pravice tisti mestnjani, ki ne plačujejo vsaj 10 gold. davka. Res je tudi pripoznal deželni odbor napako, da se nekterim volilcem niso dale izkaznice, vendar število tacih ni bilo toliko veliko, da bi bilo predružno volitev. Tako je tedaj deželni odbor omenil vse te napake, kakor tudi nezasišano — vendar po postavi ne prepovedano agitacijo vlade — in končno je predložil, naj se potrdi ta volitev, kar je narodna večina zbora tudi storila. Tu naj tedaj vidijo isti nasprotniki, ki kričijo o nasilstvu, da se narodnjaci drže postave in da so celo zoper naše pričakovanje spregledali marsiktere napake, ki so se godile pri tej „prostej“ volitvi. Ako prav objektivno pogledamo na izid ljubljanske volitve, najdemo glavna dva vzroka:

1. v res nezasišano energičnem terorizmu nasprotnikov naših in vlade; 2. pa v tem, da se je dalo oplašiti mnogo volilcev, deloma prav neodvisnih, da niso prišli k volitvi in se plaho poskrili doma.

To je vse k dobremu prišlo narodnim nasprotnikom in jim naklonilo zmago, ktere pa ne morejo biti nič prav veseli, ako le malo pomislijo, kako so jo dosegli. Kako so se razdelile številke glasov, to se najbolje vidi, ako se pregleda imenik volilcev.

V prvem razredu je 172 volilcev in jih je volilo 118, namreč 58 za naša, 60 pa za nasprotna kandidata. V drugem razredu a. (posestniki in obrtniki) je 217 volilcev in jih je volilo 146 in sicer za nas 109, za nasprotnike pa samo 37.

Oddelek c. d. e. drugega razreda (župniki, doktorji in profesorji) šteje 80 volilcev in jih je volilo 65 in sicer za nas 35 in za nasprotnike 30.

Tretji razred šteje 121 volilcev (okoli 60 jih je bilo izbranih zaradi premajhnega davka), volilo jih je 86 in sicer za nas 72 in za nasprotnike samo 14. Kje je bila tedaj večina neodvisnih glasov, to je iz teh števil očitno! Ali v drugem razredu b., kjer so c. k. uradniki, odločila se je to pot bitka na korist nasprotnikov naših. Tam so dobili oni 166 „prostih“ (! da se Bog usmili!) glasov in so po tem takem zmagali!

Te številke so pač tudi najboljši odgovor na prazno klepetanje „Labušnice“, s katerim je slavila (!) to volitev kakor zmago inteligencije! Nevredno se nam zdi kaj več

se ena stranka bori za oblike, tam druga za načela. Nekteri bi radi tudi v posvetni literaturi imeli samo — askezo. Pravično je poganjati se za moralnost v slovstvu, vendar ne moremo tirjati, da se duhi slovenskega naroda bode le s samimi meditacijami nasitovali.

Mlajše uvažavanja in podpore potrebne slovstvene moči se tudi pogosto odtegujejo slovstvenemu delovanju, ker se bojijo, da bi kje njih dela pretresovali možje, do katerih nimajo simpatij. To je krivo, da ne prihajajo doneski za matičine letnike, ali da matica ne dobiva več in izvrstnih rokopi-
sov. O domo- in rodoljubju mladih slovenskih pisateljev nikakor ne dvomim, samo približevanja je treba od obeh strani, in uspeh bode veselejši, kakor doslej.

Edina crkvena literatura se bogato razvija, dasiravno bi tudi na tem polju trebalo stopiti iz okroga dosedanjega, in se poprijeti tudi učenih teologičnih spisov. Ljubljansko duhovništvo je teologično prav izvrstno izobraženo, in gotovo bi si Herder, Manz in Sartori ne bili toliko zaslužili od slovenskih duhovnikov, ako bi domači pisatelji skrbeli za izdelke više teologične znanosti.

odgovarjati, saj lahko vsakdo z roko potiplje, koliko je na njenih besedah.

Konečno še nekaj. Gospod dopisnik — blizu Ljubljane je sprožil v listu 39. prošnjo, naj se naznanijo z imenom vsi volilci, ki so glasovali zoper domača kandidata.

Rad spolnujem to željo njegovo, naj zve Ljubljana in vsa dežela, kdo je prijatelj naroda, kdo pa njegov nasprotnik. Med tistimi, ki so volili nasprotna kandidata, nahajamo jih mnogo, kteri, namesto da bi iz hvaležnosti do naroda podpirali njegove prizadeve, so vedno nasprotni vsacemu narodu koristnemu početju in so zdaj zopet pokazali, da nimajo niti srca do naroda niti hvaležnosti. V prihodnjem listu naznanim imena vseh teh volilcev. (Konec pride.)

Slovenske dežele.

Iz Celovca. (Hudi časi.) Kar smo prerokovali, spolnue se! Nastopili so za federalistične časnike hudi in nevarni časi. Najpred je veljalo češkim časnikom; sliši se, da so časniki: „Narodni listy“, „Humoristički listy“ in „Svoboda“ že suspendovani ali prepovedani, da ne smejo več izhajati. „Politik“ pa donša odpert, baronu Beustu namenjen list, v katerem pravi, da ima federalistična žurnalistika v Pragi v malo tednih pričakovati več tiskarnih pravd, kakor celi čas pod Schmerlingom in Belcredijem. Ravno ta časnik tudi naznanja, da je bil c. k. državopravdnijam poslan poseben ukaz, v katerem se jim priporoča, naj z vso energijo in močjo postopajo proti časnikom, ki se postavnemu (!) redu zoperstavljajo.

Tudi „Slovenec“ že čuti, kako je tudi v Celovcu nek oster veter potegnil, ki je tudi njemu prinesel za pirhe celo torbico tiskarnih pravd. „Slovenec“ raznaša „subersivne tendence“, seje razpor in sovraštvo med razne narodnosti in podira čest in pšštovanje c. k. uradništvu, itd., tako toži državno pravdnštvo. Privatne osebe pa, ki so prijatli sedanje vlade pa nasprotniki narodnega razvoja in napredka, tožijo, da jih je „Slovenec“ žalil na česti, češ, ker je posebno zastran volitev pisal neresnične reči.

Burja proti „Slovincu“ je torej navstala; navstala je pa tudi za vse slovenske rodoljube dolžnost, „Slovenca“ podpirati na vso moč. Ob času velike burje in nevihte ne spodobi se mornarjem rok križem deržati, timveč delati in vse moči napenjati. Da bi slovenski

Posebno slabo stoji s slovenskim pesništvo. Narodnega pesnika še zmirom pričakujemo. Poznam več nadepolnih, mladih slovenskih pesnikov; zakaj da skrivajo svoje rokopiše, ni mi znano. Nekteri se bojijo kritike, drugi nemilega preganjanja, — bode tudi v tem oziru bolje. Indolencija in intolerancija bodele zginile, kedar nastopi prepričanje, da če o ljubezni zapoješ, nisi še svetá pokončal. Pojdite v planine, narod vam tam skuje za vsak dan novo okroglo, poje se od hiše do hiše, in krščanski svet še vendar stoji!

Ako hočete duha Ljubljancanov in Ljubljancank dobiti za narodno reč, dajte mu tudi dušne hrane. Ženskemu ljubljanskemu svetu je berilo tako potrebno, kakor cukar in kava. Če ravno ne moremo, ker je narod majhen, velikanskih literarnih izdelkov stvarjati, tako vendar vsakdanjim potrebam zamoremo vstreči.

Beletristični časnik s podobščinami bi dosti pripomagal in ljubezen do materinščine obujal. Segale bodo ljubljanske gospé in gospice po domačem berilu, ali ne dajajte jim samega resnobe, preučene, temuč tudi berila za kratek čas. Drugači bode zmirom le Haekländer in ž njim — nemški duh veljal, in — „Ljubljano izdajal.“

rodoljubi to spoznali in po tem tudi ravnali se!

Iz Pliberka. (Posluh resnici!!!) Kar naša dopisovalca v „Presse“, „Telegraf“ & „Süddeutsche“ počneta, to bi že moralo lipovega boga omajati! Kakor obsedena udrihata po kaplanih, naj bi si s tacimi lažmi vsakdanjega kruha, ali bolje vsakdanje pijače od založništva služila. Ali vsake stvari je enkrat konec! Zato da ne bi po tolikem psovanji kdo mislil: Qui tacet, consentire videtur, odgovarja se dopisunuv „Süddeutsche“, štev. 24. to le:

1. Laž je bila skozi in skozi, in je tudi to vse, kar je zbrozgal, in je toraj ostuden in grd lažnik!

2. „Süddeutsche Post“ se opominja, da naj tisti: „So perorirte er jüngst, dass die Slovenen die Deutschen (— šlevica še svojega jezika ne zna!) überall verfolgen, und dass sie, wenn ein Deutscher in ihren Dörfern deutsch spricht, selben durchprügeln und hinausjagen sollen“ — dokaže, kje in kdaj da je kdo kaplanov kaj takega ali enakega govoril. Dokler seto ne stori, ostanete vsi skup lažniki! Kaj pa lažnike in obrekovavce čaka, bote zvedeli drugod, kamor se je že tožba vložila. — Morbiti da se bo kdo še drugih krivih in lažnivih potov posluževal, — pa upamo, da bode Bog, ki varuje pravico in resnico, tudi po tem potu pravici in resnici dal slavno zmago.

Iz Kamnika. — n — (O volitvi nekaj.) Zmaga je naša, — hvala Bogu, da se nam je volitev prav po sreči izšla! Premagali smo nemškutarje — Palmerstonovce in spodbili nasprotnika dr. Gaustra. Bil je zopet hud boj, kakor vidite lahko iz števil; dobil je namreč narodni kandidat dr. Prevec 107 glasov, nasprotnik dr. Gauster pa 101. Toraj lepa hvala Vam poštenim Tržičanom in Radoljčanom, kteri ste z nami glasovali in tako pripomogli k slavni zmagi! Vi Kamničanje pa ste zopet pokazali celemu svetu, da vam je res veliko mar za blagor našega naroda. Ze 30. jan. ste vedeli, da vam ne bo kaj lahko zmagati. Pot iz Kamnika v Tržič je marsikteremu bila sila dolga, ali domoljubje in zaupanje v župana dr. Prevca, ter njegova poštenost je vaša srca vnela, da niste gledali na trud in tako obilne stroške ter se ste v obilnem številu (55) podali v Tržič in ste zmagali. Zdaj pa je bila druga, zdaj nismo slišali govoriti: „Pojdimo vsi, ki smo bili zadnjič, zdaj zopet v Tržič“; ampak vsak je le rekel: „Zdaj moramo vsi, ki imamo pravico, k volitvi, nobeden naj ne ostane doma.“ Pa tudi naši nasprotniki, dr. Gauster in njegovi priverženci, začnejo na

Dušna lakota išče živeža, in, če ni domačega kruha, sega po tujem.

Ali pri vseh takošnih podvzetjih je treba složnosti, na stran mora stopiti vsa diktatura, svojeglavna hegemonija, vse preziranje mlajših ali slabjših moči. K zidanju narodnega doma treba različnih delavcev, ne samo mojstrov in polirjev!

Pričakujem koristnega delovanja od dramatičnega društva, če le zopet se ne ukrade vanj oni gad, ki ga Nemec imenuje: Recht-haberei.

Zeleti bi bilo, da se ljubljanski slovstveni delavci izključivo držijo svojega kroga. Ali v Ljubljani vsak „comis“ dela politiko na vatle in prače, in tudi to je krivo — „da se Ljubljana izdaja.“ Qui potest capere, capiat! Non omnia possumus omnes. Vsak v svojem krozi! Pustimo politiko onim, kteri jo razumijo. Politika je tudi znanost, in se ne da samo iz berila časnikov naučiti. Pa kam sem zagazil? Namesto da bi ti bil popisal delovanje ljubljanskih literatov, postal sem — šolmešter!

Vendar menim, ker sem dobro mislil, da ta prelekacija ne bode škodovala in mi mojih prostodušnih opazk ne bode nobeden pravi domoljub zameril. Zdravo! Ves tvoj

Dalibor.

vso moč volivce z mnogovrstnimi rečmi pregovarjati, naj nikar dr. Prevca ne volijo, da sedanji poslanci niso bili „Štoholterju“ po volji in kar je več takih praznih čenčarij. 22. marca je pošiljal dr. Gauster skoraj od hiše do hiše knjižico „Kranjci pazite“ in priporočilni list od „centralnega odbora“ za g. H. Thurna. Pa to ni bilo še vse!

23. se sam dr. Gauster ponuja za kandidata, češ, gotovo bom zmagal, če le količkaj mestnjani z menó potegne. Na vso moč jih je tedaj skušal na svojo stran dobiti, — pa vse je bilo zastoj.

Dr. Gaustra dobro poznamo, da je z dušo in telesom Nemec; da je on v resnici dober mestni odbornik, tega ne tajimo, saj so mu mestnjani skazali največjo čast, ker so ga v oktobru 1864 za njegove zasluge za častnega mestnjana si izvolili. Pa Kamničanje niso več zaspani ter dobro vedó, kakšen mož da je najbolj sposoben za deželnega poslanca.

Da sta naša mestna svetovalca nam z vso močjo nasprotovala, to se nam ne zdi nič čudno, ker vemo, da sta bila menda vsak po 14 dni pred 15 ali 20 leti za „ksela“ na Dunaju; torej sta se obadva v obilni meri tega ljubeznjivega nemško-liberalnega zraka nasrkala. Prvega, Franca E., poznamo in vemo, kako od duhovščine misli, toraj se nam ne zdi čudno njegovo nasprotovanje; drugi, Juri G., je pa cerkven ključar in rokodellec; zakaj da je on naš nasprotnik, na to pa odgovora ne vemo dati?

Pokazal je že 26. jan., da ni prijatelj duhovščine. Bil je namreč za izbiralca izvoljen od tukajšnje okolice in njega ni bilo volja za dekana Tomana glasovati. Ravno tako je zdaj delal nasproti in na vse strani mestnjane nagovarjal, naj dr. G. volijo. Pa pri vsem nasprotovanju ni bilo mogoče več ko 3, reci tri! volivce mestnjane v Tržič poslati, da so za dr. G. glasovali; celi dragi dan 27. so delali menda priprave za pojedino pri dr. G., da bi se bili njegovi zmagovalci gostili. Pa tudi to veselje je nasprotnikom našim splavalo po vodi! Nobeno pero pa ne more popisati veselja naših zmagovalcev, to ti je zvečer bilo „živio“ klicev, da se je Kamnik tresel, po vseh gostilnicah se jim je napivalo na zdravje, na njih lepo in vse hvale vredno edinost. Pa ti boš mislil, da so bili ti zmagovalci sami moški, o ne! venec zmage zaslužijo naše poštene ženske, katerih se je med 65 volivci 9 v Tržič podalo. Glejte ravno te so odločile, da je zmaga bila naša. Na vso moč se je nek tukajšen c. k. uradnik še v Tržiču trudil, da bi bil posebno ženske izneveril, pa videl je, da so bolj moške v besedi, ko je on. Nek drug, tudi uradnik, jih je pa celo z grdimi in ostudnimi besedami zasramoval, pa vse to ni nič pomagalo, bile so stanovitne kot hčere zvestega Kranjskega naroda, in glasovale vse le za dr. Prevca. Slava Vam toraj, vrli in rodoljubni Kamničanje obojega spola, zapisani bote drugič z zlatimi velikimi črkami v zgodovino slovenskega naroda! — Ti pa bela Ljubljana, čeravno se tebi ni volitev po sreči izšla, zaupaj pa toliko bolj na svoji sosedni ti vedno zvesti mesti Kranj in Kamnik. Kranj že del časa napreduje v narodnem duhu, da je veselje, in Kamniku se lepa spomlad bliža, ker noče več zastajati za drugimi mesti, zakaj slovenskega duha tudi med nami ne manjka, že vidimo hoditi polo po mestu, ki podpise nabira za čitalnico. S kakošnim veseljem da jo naši slovenski rodoljubi sprejemljejo in se podpisujejo, to je nepopisljivo. Mislim, da mi bo mogoče v kratkem njen rojstni dan naznaniti. Živili Kamniški volivci, živili Slovenci!

Iz ipavske doline. (Volitev. Novo predstojništvo. Prošnja.) Tudi pri nas smo ostali mož-beseda in volili zopet, kar je nas Ipavcev, vsi (razun treh terdovratnih odpadencev) visoko častitega g. dekana Jurja Grabrijana. Le v tega imamo zaupanje, ker vemo, da je iskren domoljub, nam mil oče, in da so mu vse naše reve in stiske

znane. Silili so nam že pri prvi volitvi g. doktorja Sp. Pa kaj bi zamogli narodnega odpadence voliti? Ali bi bili z njim kaj na boljšem? Saj smo imeli pretečenih šest let nemškutarja v zboru, kterega še pri najvažnejši seji za ipavsko stran, ko se je namreč obravnovalo za odvracho novega davka in od doma za obdelovanje potrebne pijače, še zraven ni bilo, kar gotovo dosti kaže, koliko da mu je bilo mar za blagor naše doline.

Pregovor: kakor si kdo postelje, tako bo ležal, — je nam tudi predobro znan, da bi se bili dali premotiti. Tudi pri drugi volitvi se je verlo agitiralo za visokoga uradnika B. iz Ljubljane. Ali kdo ga pozna? Knjižurica se je tudi pri nas čerasto, pa le med nevedno ljudstvo pošiljala. Ni je vasi, da bi ne imela najmanj po dva iztisa te čenčarije. Zares močno so si prizadevali volivce preslepiti! Dva volka v koži jagnjet sta po vaséh se klatila in volivce podpihovala s besedami: „far ni za zbor, i. t. d. Eden izmed teh je bil nek Ljubljančan, drugi pa nek domač pisac, kterega že njegov priimek razodeva, koliko da velja. Vse podpihovanje je bilo brez vspeha, torej živili volivci! —

Zgubili smo zdaj pri nas politično uradnijo in padli pod Postojno. Gospod G. je torej zanaprej naš predstojnik. Nadjamo se, da nam on vendar ne bo naših pravic kratil, in da nam bo torej vsa povabila v domačem jeziku pošiljal, pa ne zmešnjav delal, kar se je do zdaj žalibog godilo.

Žalostno je bilo videti poprejšna povabila iz ipavske uradnije. Bila sta namreč dva natisa, na eni strani po slovenski, na drugi pa po nemški, ali žalibog, da le nemška stran je bila napolnjena. Slovenske strani pa so se ogibali, ko mačka vrele kaše. Kaj če kmet s tako „Vorladung“ v ptujem jeziku? Na županije so se „Zustellungsbogni“ le po nemški pošiljali. Imena so bila vsa s terdimi nemškimi čerkami pisana, da jih saj ni srenjski hlapec brati znal, kterega dolžnost je uradnika pisma ljudem odrajavati.

Obernemo se torej na sl. predstojništvo v Postojni in prosimo, da naj se nam vse reči v slovenskem jeziku pošiljajo, da jih bomo razumeli, lahko sami prebrali, in da nam ne bo treba za vsak listek tolmača iskati. Upamo, da bomo uslišani. —

V Ribnici (Kako je bilo pri volitvi?) Kakor ti je, dragi „Slovenec“, že znano, volilo je Kočevsko mesto in Ribniški trg 27. pr. m. deželnega poslanca. Se ve da, kakor povsod, se tudi pri nas v Ribnici ni manjkalo agitacij za to in uno stranko. Ali kakor so bile agitacije za narodnega kandidata postavne in redne, toliko bolj so bile za nasprotnega nepostavne in umazane. — Prihitel je bil namreč slavni nemški apostol g. Dežman v naš kraj volivce zase pridobivat, ali ni mu šlo kaj zelo po sreči; tedaj jo je urno pobrisal iz kraja, kjer je le kakih 6 nemškutarskih ovčic razun uradnikov sprejelo njegovo evangelje. Vsi drugi pa smo stali kot skala, ni nas mogla spreobrniti njegova sladka beseda, in ako bi se bil kaj dalj časa potikal po našem trgu, bili bi ga Ribničani gotovo poslali tje v Afriko kam, kjer znabiti nimajo toliko prepričanja o političnih zadevah, kakor naši kmetje, čeravno jih psuje svet in jih le za neumne v vsakem obziru ima. Ali Ribničanje so bolj prebrisane glave, kakor marsikteri o njih misli. — Tem bolje smo sprejeli vsi pravi Ribničanje, zvesti sinovi majke Slave, g. Svetca, v kterega že od nekdaj stavimo trdno zaupanje, kterega čislamo kot moža, vnetega za naš narod. On bode gotovo tudi zaupanje, ki ga v njega stavimo, čislal, branil pravice naše dežele ter delal neutrudljivo za blagor slovenskega naroda. Nočem pa dalje govoriti o nesramnem obnašanju naših nemškutarskih ničel proti našemu dragemu g. Svetcu, ker so se preslahili in preumazanih pripomočkov poslužili, kakor bi bilo tudi vredno, njihovo obnašanje omikanemu svetu naznaniti. —

Volitev je bila kaj viharina. Ribniški narodnjaki in nemškutarji peljali so se v Kočevje 27. pr. m., vsaka stranka gotova svoje zmage. Ko se je jelo glasovati, vstal je hud vihar; nasprotna stranka je protila g. Svetcu in ga hotla vreči iz dvorane. Ali narodni Ribničanje so stali krepko in čvrsto zanj. Tako serditi so bili, da so zagromeli, da, ako se kateri predrzne, le pritakniti se g. Svetca, bodo leteli vsi pri oknih vun na trde ulice! Že iz tega se vidi grdo in sirovo obnašanje nasprotne stranke kakor povsod, tako tudi tukaj. Če pomislimo potem še, kako nepostavno se je ravnalo pri volitvi, se ve da samo od nasprotne stranke; če pomislimo, da je nemški kandidat le 4 glase več dobil, kakor domači g. France Sovan, tako je jasno in dosti razvidno, da bi bil narodni kandidat izvoljen, ko bi se ne bile take napčnosti godile, ko bi se bilo pravično in postavno ravnalo. Proti taki nepostavni volitvi vložili so Ribničanje protest, in če se bode overgla volitev, bomo bolje pazili, da bo naša obveljala. A. P. . . . j.

Naši deželni zbori

Praga. —a—. Danes 6. aprila se je sošel razpuščen deželni zbor pervikrat v novi sestavi. Ni brez pomembe, da se je začel ravno na dan smerti sv. Metoda, apostola slovanskega, čegar življenje ima toliko podobnega z osodami slovanskega naroda, kteremu je oznanoval luč svete vere. Kako je sestavljen naš zbor, to je sploh že znano. 87 poslancem narodnim stoji nasproti večina ustavovernih, ki šteje čez pol drug sto glav. Predno začnem poročati o posameznih sejah, ki bodo gotovo zelo važne in berž ko ne kaj viharne, moram oč. bravee malo bliže soznaniti z našo situacijo. Zakaj in kako je vlada naš poslednji zbor razpustila, je znano. Vlada je zbor razpustila, ker ji ni bil po volji, toda narod je klical „živio zbor, slava mu!“ in z vseh strani so dohajali telegrami in dopisi v narodne časopise, ki pričajo, da glas prejšnjega deželnega zbora je glas celega naroda. „Narodni Listy“ sami so razglasili več ko 200 telegramov in dopisov iz mest in občin, ki spričujejo, da je narod pravice, branjene od poslednjega deželnega zbora, sprejel za svoje politično evangelje, na kterem se nič ne da spremeniti. Med tem so se začele agitacije. Grof Rothkirch, cesarski deželni namestnik in priverženec sisteme Belcredijeve, mož, ki ni vaju svojega prepričanja menjati po vetru, od kojega se toraj vlada ni mogla veliko nadjati, da bo energično podpiral njene namere — djan je bil v pokoj in na njegovo mesto poklican baron Kellersperg iz Tersta, ki je že bil pred nekaj leti tu cesarski namestnik, pa mimogredé rečeno, ne ravno v zadovoljnost českega naroda. V tega moža tedaj je vlada zaupala in sme mu biti hvaležna, — vsak bi tega ne dognal, kar se je posrečilo ali pa berž ko ne neposrečilo njegovi neutrudljivi delavnosti. Prišel je dan volitev po kmečkih občinah. Se ve da se je od vlade agitovalo na vso moč — toda v kmečkih soseskah bi si smela vlada brez slabe vesti ves trud prihraniti. Česki kmet je terji ko skala, njegovega jasnega in terdnega prepričanja ne omaja nobena protivna sila. Da, te agitacije so vladí celo na veliko škodo! Ko je lani sovražnik prihrul v deželo, so vsi uradniki odnesli pete. Lehko si mislite, da se s tem občanom niso prikupili, zdaj pa še z agitacijami dražijo ljudstvo, pravim dražijo, ker ne verjame jim tako nobeden ne.

Pri volitvah v mestih so izgubili Čehi tri glasove. Sicer pa so bili povsod izvoljeni vsi prejšnji poslanci in več ko dve tretjini enoglasno.

Zgubljeni glasovi so: v Pragi na Mali strani dva in pa v pomešanem českem in

Ptuje dežele.

nemškem volilnem okraju Landskron. Volijo tu tri mesta vkup, dve ste česki, Landskron pa, kjer se voli, je nemško mesto. Ko so na večer pred volitvijo zvedeli Nemci v Landskronu, da bodo pri volitvi v menjšini, naredé čez noč 66 čestnih mestnjakov. Da so morali, da bi število dopolnili, privzeti tudi gostilnične natakarje, pisarje itd., to ni kazilo gledé na visoki namen. Deželni odbor je sklenil zboru nasvetovati, naj se ta sramotna volitev overže. Težko smo pričakovali volitev v glavnem mestu in tu je bil boj pač najhujši. Praga je serce narodnega življenja v vsakem oziru, v Pragi je zedinjen narod česki celo bolj, kakor v Parizu francoski. Marsikdo znabiti tega ne verjame gledé na izid poslednjih volitev. Poslala je namreč Praga v deželni zbor le 6 Čehov in 4 Nemce, da celo 5. Nemec bi bil kmalo zmagal, prav na vagah je bilo. In vendar je Praga zmagala, slavno zmagala! Kako je to mogoče? Dajte nam pravični volilni red in uradnikom ono svobodo, ki so jo imeli za Belkredija in v Pragi ne bo ne eden nemšk poslanec! Praga se deli v 5 delov po velikosti in svojih prebivalcih zelo različnih. Vsak oddelek voli pa po Šmerlingovem volilnem redu 2 poslanca, Tako voli v novem mestu 1730 volilcev 2 poslanca v starem mestu 1583 " 2 " na mali strani 713! " 2! " na Hradšinu 143!! " 2!! " v židovskem mestu 136!!! " 2!!! "

Ako tedaj pomisliš, dragi bravec, da so v židovskem mestu sami judje, ki so večidel še huji sovražniki českega naroda, kakor Nemci, se ne boš čudil, da sta v Pragi 2 poslanca nemška. Po drugih delih mesta so sicer povsod Čehi v veliki večini, toda na mali strani prebiva skoraj vse uradništvo, kar ga ima toliko mesto, kakor je Praga. Ti so tudi na mali strani volitev odločili.

Imeli so tedaj Čehi iz kmečkih občin 50 poslancev, Nemci 28; iz mest in kupčijskih zbornic pa Nemci 51 in Čehi le 36. Dalje Čehi še 3 virilne glasove treh škofov in Nemci 1., rektorja vseučilišnega.

Odločujejo tedaj volitve posestnikov, ki imajo v zboru 70 glasov. Stopile ste si tu dve stranki naravnost nasproti: ustavoverna pa historična ali federalistična. Knez Karlos Auersperg, ki je za Belkredija popolnoma odstopil od političnega delovanja, zatrobil je spet v rog in skliceval trume svojih vernih. 26. sušca se je začela volitev velicih posestnikov, ki niso iz fideikomisa in versila se je poltretji dan. Zmagala pa je stranka Auerspergova, goreče podpirana od vlade, — s 30 glasovi. Ta volitev ostane pač dobro v spominu českemu narodu. Ima namreč kakor vsaka reč, tako tudi ta svojo dobro stran. Merile so se v tem boji stranki in narod je spoznal svoje bojovnike, spoznal izmed plemstva te, kateri so mu ostali verni. Od vseh strani dohajajo telegrami, s katerimi kliče narod „slavo“ plemenitim borivcem za njegove pravice. Sme biti narod ponosen, kajti najveljavniše, najslavniše iz minulosti, in najpremožniše plemstvo stoji skoraj vse na njegovi strani. (Dalje pride.)

Moravski. Za dež. odbornike so izvoljeni: grof Belrupt, vitez Chlumecky, dr. Giskra, dr. Wencliczke, dr. van der Strass in dr. Pražak, — tedaj 5 Nemcev in 1 Slovan za 1,200.000 Slovanov! Drugo prihodnjic.

Ogrski si je dal počitek do 1. maja, potem ko je še hrvaško vprašanje po svoje rešil, namreč da naj se Hrvatje udeležé kronanja, da se naredi ena ista vmestivna diploma in da je delegacija le ena, h kateri pošljejo Hrvatje primerno število poslancev, Medjimurje in Reka ostanete brez ugovorov ogrski!

Italija. Novo ministerstvo bode bržkone Prusom hrbet obrnilo in se k Francozom nagnilo. Vlada neki misli v Rimu pl. Vegezzi-a za stalnega poslanca postaviti.

Rusija. 60.000 vojakov je že ob reki Prutu postavljenih in med višimi gre govornica, da pride vzhodno vprašanje še to poletje na vrsto.

Srbija. Knez je bil, kakor poroča „Vidov dan“, v Carigradu sijajno sprejet in koj k sultanu povabljen. To se nekterim dobro znanje zdi, vendar pravi „Pozor“, da s tem še ni vzhodno vprašanje rešeno, da so se srbske trdnjave Srbom izročile, — to vprašanje ne bo tako dolgo rešeno, dokler so Turki v Evropi! — Knez misli nazaj gredé romanskega kneza obiskati.

Turčija. Omer-paša prevzame više poveljstvo proti Grkom, ki se čedalje bolj na vojsko pripravljajo. Na Kandiji je še vse, kakor je bilo.

Francoska. Strašen hrup gre te dni o vojski. Pravijo, da se tudi na vso moč zanjo pripravljajo v Parizu kakor v Berlinu, in da stopi zopet v ministerstvo Droyn de Lhoys, tisti mož, ki je lani za povračilo nekaj od Prusov tirjal. Zbornica kakor tudi ves narod se vedno bolj zoper Pruse vnema in tako se prav lahko zgodi, da se danes ali jutri spoprimejo, česar pa vsaj od naše strani nikakor želeli ni!

Razne novice.

*** Iz Ljubljane: (Mehikanci.) Te dni začeli so dohajati v Ljubljano Mehikanci iz Trsta, kamor so se pripeljali po morji. V žalostnem resničenju vrednem stanu, potrti na duhu in telesu, prišli so nazaj ti prostovoljci, ki so z veselimi nadami in pogumnim srcem se podali pred dvema letoma v daljno Mehiko.

*** (Sokolski shod.) Shod dne 6. t. m. bil je tako obilo obiskan, kakor še morebiti nobeden to zimo in prostora je manjkalo v sicer prostornih sobanah pri Virantu. Počastili so, kakor smo pričakovali, ta shod tudi naši deželni poslanci in prvič po skoraj en mesec trpečih skrbéh oddahnili smo se in radovali, kakor že dolgo ne. Navdušeni govori, krepke napitnice in mične točke programa vrstile so se tako, da je vladala najboljša volja med vsemi nazočimi. „Muzikalični brencelj“ je zbudil občno radost. Z veseljem se bomo spominjali tega prekrasnega shoda.

*** (Beseda v čitalnici.) Ena najmičnejših besed, kar smo jih imeli v naši čitalnici, bila je druga postna beseda dne 7. aprila. Program delil se je v 3 oddelke. Meglene podobe domačih in ptujih krajev, ktere je delal g. G.-k, bile so tako krasne in mojstersko izpeljane, da so zbudile občno posebno zadovoljnost. Hvalo moramo izreči g. G. za njegov res velik trud, s katerim nam je pripravil tako lepe podobe. V drugem delu govoril je g. Zupan in pozdravljal v lepem govoru nazoče deželne poslance. Ljubeznivi gospodični Fröhlich-ovi pokazali ste se nam zopet ko dve mladi umetnici v petji in na goslih. Vesela igra „Ultra“ končala je besedo. Vse naloge bile so v dobrih rokah in vršila se je prav gladko ter zbudila mnogo veselja. Prav pripravna je ta igra za vsako čitalnico, kjer je prav iz domačega življenja vzeta. Po besedi radovali smo se še v družbi narodnih poslancev v spodnjih prostorih čitalnice.

*** (Reorganizacija.) Vsled reorganizacije tukajšne normalne glavne šole je razpisano pet učiteljskih služb. Čas, do kterega se imajo oglasiti prositelji, nastavljen je do konca meseca maja.

*** (Uradni dnevi.) Po naredbi više sodnije v Gradcu bodo uradni dnevi krškega okrajnega urada vsako drugo in četrto saboto v Kostanjevici, in Postonjskega okrajnega urada vsako drugo in četrto sredo v Senožečah.

(Maslo nemške kulture!) Iz Novega mesta se nam poroča, da so ondi „liberalci“ - lucus a non lucendo! — pri volitvi zlasti na duhovnike namestili ter dva prav dobro namlatili! — kako, pove-mo drugič, če bo treba. — Ravno tako masčevanje je doletelo drugega narodnega duhovnika na Vrhniki, — „Slovenca“ pa bi radi na več krajih kar steptali, zato ker pravico gode. Lepa prihodnjost!

* Pri volitvah v Pragi sta tudi dva mrtva za Nemce glasovala! Kako, ne vemo!

* Za okrajne sodnike na Kranjskem pridejo: G. Al. Mulley na Vrhniko, g. Lor. Jerouscheg

na Bistrice, g. Jož. Potrato v Vipavo, g. Adalb. Candolini v vel. Lašice, g. Avg. Urbas na Planino g. Jož. Lah v Radoljco, g. Mikl. Moos v Kranj in g. Jož. Kersnik v Višnjo goro. G. Lud. Semen je na svojo prošnjo prestavljen na Krsko.

* Za dež. poslanca slov. goriških trgov bil je S. t. m. izvoljen bolški okr. predstojnik, g. Al. Rosman.

Družba sv. Mohora.

Plačali so dalje za l. 1867: dek. Terst, fara Barkole, dek. Cerkovce dek. Videm, dek. Konjice, dek. Doberlaves, fara Frankove, fara Rojana, dek. Šent Lenart v slov. gor., dek. Beljak, dek. Gorica, dek. Moravče, dek. Velikovec, dek. Kozje, dek. Zagreb; fara št. Martin pri Šaleku.

Duhovske zadeve.

Ljubljanska škofija: G. Leop. Klinar gre za kaplana v Šmartin pri Kranju, g. Anton Gros pa na Vrhniko. — Umrli sta g. Jož. Jerin in v. č. g. Andr. Meterec, kanonik v Novem mestu. R. J. P.!

Semnji na Slovenskem.

(od 15. do 30. aprila.)

Na Kranjskem: Na Bistrici na Pivki v pond. po sv. Jurju (29.), na Bučki 25., v Crkljah veliki petek (19.), v Črnomlju veliki terek (16.), v Dobrničah velikonočni terek (23.), v Grahovem 17., v Idriji veliko sredo (17.), v Kranju 25., v Leskovcu pri Krškem v pond. pred sv. Jurjem (22.), v Loki 24., v Lukovcu v brdskem okraju 27., v Metliki v terek, po beli ned. (30.), v Motniku 22., v Novem mestu v terek pred sv. Jurjem (16.), v Planini 24., v Radečah v pond. pred sv. Jurjem (22.), v Radoljci 24., v Ribnici 2. pond. po vel. noči, na Slapu na Vipavskem veliki pond. (15.), v Štorji na Vip. v pond. po beli ned. (29.), v Trzinu veliki četrtek (18.), na Trebelnem v sab. po vel. noči (27.), na Vahah v litjskem okr. v pond. po beli ned. (29.), na Vrhniki velikonočni terek (23.), v št. Vidu pri Zatični velikon. sredo (24.), v Vipavi velikon. terek (23.), v Višnji gori veliki pond. (15.), pri sv. Voljbenku v sab. po sv. Jurju (27.), v Zagorju na Pivki veliki pond. (15.), v Zatični veliki četrtek (18.), v Železnikih velikon. terek (23.), v Zireh veliko sredo (17.), v Žužemberku 24. apr.

Na Štajerskem: Pri sv. Barbari in pri sv. Duhu v Ločah velikon. terek (23.), pri sv. Florijanu veliki četrtek (18.), v Hočah 23., pri sv. Jakopu na Dolih pond. po sv. Jurju (29.), v Jarenini veliki četrtek (18.), v Senčurju v lenartskem, in mariborskem okr. in pod Rifornikom 23., v Konjicah veliki četrtek (18.), v Kostivnici 25., v Kozjem 16., na Laškem veliki četrtek (18.), in 23., v št. Lenartu v slov. Goricah v pond. po beli ned. (29.), v Lučah, v Ljutomeru, pri Novi štifti, Podčetrtek in v Ptuj 23., v Rajhenberku veliki čet. (18.), v Rogaten v pond. po beli ned. (29.), v Selnici na Savi velikon. sredo (24.), v Šostanju velikon. terek (23.), v Vojniku v pond. po beli ned. (29.), v Voitsbergu velikon. petek (26.), na Vrnskem in v Vildonu velikon. terek (23. apr.) (Konec pride.)

Poslano.

V „Slovenca“ od 6. aprila je v dopisu „iz Kostanjevice“ v imenu „Več Kostanjevčanov“ rečeno, „da sem prišel na Kerško prosit, da bi me Kerčani volili in da sem rekel, da sem jest jim most čez Savo naredil in da si bom prizadeval, da jim bodo davki pomanjšani in cesta skozi Krakovo narejena.“

Na to lažljivo očitjanje vsled tiskarne postave od vredništva „Slovenca“ tirjam, da se ta moj preklic v prihodnjem listu natisne s tem pristavkom, da sem sicer 22. sušca na Kerško prišel, pa le zavoljo neodložljivega opravila pri ondotni sodnji in da naj Kostanjeviški dopisnik le enega Kerčana naznani, kteremu bi bil le besedico o tem zinil, kar se mi očita.

V Ljubljani 10. aprila 1867.

Dr. Jož. Suppan.

Dunajska borsa 10. aprila 1867.

5% metalike	56.10
5% nacional	66.50
1860 derž. posoj	80.80
Bankine akcije	703.—
Kreditne	165.80
London	132.80
Novi zlati	6.26
Srebro	129.50